

Konservativt appendix

Otto Kernberg är kanske den nu verksamme psykoanalytiker (utanför Sverige) som har haft störst inflytande på psykoanalytisk behandling, såsom den bedrivs inom psykiatri i vårt land. Hans böcker om borderline-tillstånd och annan svår karaktärspatologi finns och läses, tror jag, på alla psykiatriska kliniker och är standardverk på de flesta psykoanalytiska utbildningar.

Integrerar driftsteori med objektrelationsteori

En ny bok av honom är därför en viktig händelse, inte minst när titeln skvallrar om att den handlar om något så grundläggande som nära mänskliga relationer. Kernberg har också blivit känd, och kritiserad, för sin teoretiska ansats.

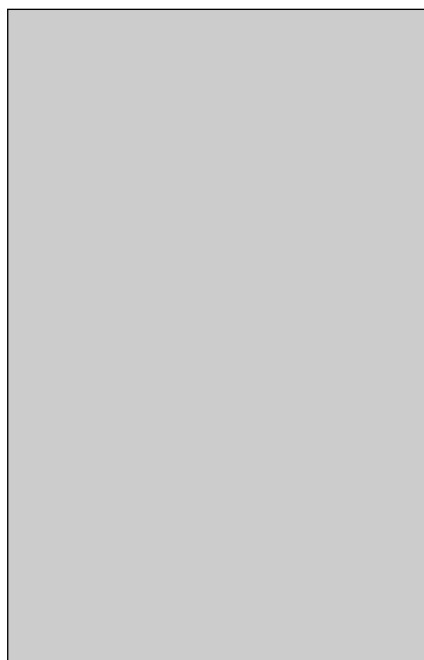
Han försöker integrera klassisk freudiansk driftsteori med det som brukar kallas objektrelationsteori. Det nya integreras utan att något gammalt behöver lämnas, vilket Kernbergs kritiker uppfattar som inkonsekvent. Den nu aktuella boken är ett intressant men också nedslående exempel på hur denna strategi fullföljs med delvis nya ingredienser.

Insikt utan konsekvens

Författaren inleder med ett ordentligt teoretiskt avsnitt där han bland annat redogör för moderna forskningsfynd som talar för att människans grundläggande motivationssystem är en rad medfödda affekter och inte (som Freud antog) två drifter (libido och aggressivitet). Utifrån detta förväntade jag mig en spännande fortsättning där denna insikt skulle leda till någon konsekvens, någon omprövning av förståelsen av människan, patologiska processer, terapeutiskt förhållningssätt eller något annat.

Denna konsekvens uteblir dock helt. Genom några märkliga kullerbyttor lyckas Kernberg få allt att bestå vid det gamla. Den dubbla driftsteorin består som styrande vad gäller det praktiska arbetet, och nya insikter förpassas till en teoretisk himmel utan inflytande.

Vi kan vara tacksamma att Freud inte intog samma hållning på sin tid. Hade

Otto Kernberg. **Kärleksrelationer. Lust, aggression och sexualitet.** 279 sidor. Stockholm: Svenska föreningen för psykisk hälsovård. Pris ca 300 kr. ISBN 91-88650-09-X.

Recensent: överläkare Niklas Törneke, psykiatriska kliniken, länsjukhuset, Kalmar.

han gjort det hade hans banbrytande insats blivit omintetgjord.

Störda relationer i fokus

Bokens svenska titel förledde åtminstone mig att tro att den hade all dagliga relationer i fokus och att den var av intresse för en bred grupp läsare. Så är det dock inte. Den engelska titeln (Love relations normality and pathology) betonar patologin mer och är därmed mer rättvisande. De många kliniska exemplen är hämtade från terapier med allvarligt karaktärsstörda personer, och resonemangen utgår från psykoanalytiska termer som oedipuskomplex, penisavund, överjag, narcissism, masochism etc.

Avsnittet om överföring/motöverföring tycker jag var det mest givande. För den som delar författarens utgångspunkter kan boken säkert fungera som en form av appendix till det han skrivit tidigare. För mig blev den mest ett konservativt och tråkigt upprepande av kända ståndpunkter. •

Målade beskrivningar av en lång läkargärning

Bertil Wikström. **Välkommen till doktor Wikströms mottagning.** 289 sidor. Stockholm: Wahlström & Widstrand, 1997. Pris ca 262 kr. ISBN 91-46-17049-9.

Recensent: distriktsläkare Maria Hagert, Viksjö vårdcentral, Järfälla

På ett lättläst och medryckande sätt tar dr Wickström oss med in på sin mottagning och ut på sina otaliga händelserika sjukbesök.

Boken är personlig, nästan utlämnande, och förmedlar frikostigt erfarenheter och kunskap från en lång läkargärning.

Vetenskap och beprövad erfarenhet blandas med målade beskrivningar av människor och natur. Författarens goda lokalkännedom och engagemang för medmänniskor och patienter genomsyrar boken. Man anar en sällsynt god kommunikation i dialogen läkare-patient, en konsultationsförmåga som kan/bör utgöra ett föredöme för oss alla.

För läkare idag, i såväl tätort som glesbygd, ger boken perspektiv på hur varierande ett läkararbete kan vara och visar tydligt hur krävande provinsialläkarens/distriktsläkarens arbete är.

Ett flertal vanliga sjukdomar och symptom beskrivs och kommenteras. Författaren redogör för såväl traditionella som alternativa behandlingsmetoder och »huskurer».

Medicinskt och historiskt intresse

Som kuriosita kan nämnas beskrivningen av »doctors disease», där dr Wickström ger prov på sin mustiga berättarkonst. Om legendariska kolleger får man också läsa ett och annat.

Bokens målgrupp är enligt min uppfattning såväl läkarkåren som annan vårdpersonal.

Boken om »Dr Wickströms mottagning» i efterkrigstidens Sverige är av såväl medicinskt som historiskt intresse och är ett värdefullt tillskott i sin genre. •